

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců Mgr. Barbory Berkové a JUDr. Zuzany Šnejdrlové, Ph.D., v právní věci žalobce **L. D.**, zastoupený JUDr. Vladimírem Bartlem, CSc., advokátem se sídlem v Ostravě, Sokolská tř. 871/6, proti žalované **Okresní správě sociálního zabezpečení Ostrava**, se sídlem v Ostravě, Zelená 3158/34a, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 6. 2012, č. j. 48008/220/9015/31598/F/82/12/MY, ve věci prominutí penále z důvodu odstranění tvrdosti,

t a k t o :

I. Rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava ze dne 14. 6. 2012, č. j. 48008/220/9015/31598/F/82/12/MY, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** žalované k dalšímu řízení.

II. Žalovaná je **povinna** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 4.800 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Vladimíra Bartla, CSc., advokáta se sídlem v Ostravě, Sokolská tř. 871/6.

O d ů v o d n ě n í:

Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 14. 6. 2012, č. j. 48008/220/9015/31598/F/82/12/MY, jímž nebylo vyhověno jeho žádosti o prominutí penále cestou tvrdosti. Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

Žalobce namítá, že rozhodnutí žalované je vůči němu protiprávní a diskriminační. S odkazem na nález Ústavního soudu ČR ze dne 31. 5. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 46/10, když zdůrazňuje zde uvedenou analogičnost institutu prominutí daně či jejího příslušenství a prominutí penále za nezaplacení pojistného na sociální zabezpečení, žalobce uvádí, že se jedná o evidentní nerovnost vůči němu, pokud bylo ministrem financí Miroslavem Kalouskem podnikatelským subjektům v roce 2009 prominuto penále v částkách stovek milionů Kč, a žalobci, rovněž podnikateli, žalovaná nevyhověla v žádosti o prominutí penále v částce 75.581,32 Kč. Žalobce je toho názoru, že žalovaná nepřipustně zkreslila jím uváděné zdravotní důvody. Jak již žalobce uvedl ve své žádosti, penále ve výši 75.581,32 Kč považuje, s ohledem na svůj věk, zdravotní stav a práci, kterou vykonává jako živnostník a její značnou fyzickou namáhavost, za zcela ruininní.

Žalovaná ve svém vyjádření navrhla odmítnutí žaloby jako nepřipustné, případně aby ji soud jako nedůvodnou zamítl. Žalovaná namítá nedostatek své žalobní legitimace, když žaloba je směřována proti ní jako organizační složce bez vlastní právní subjektivity. Dále žalovaná s odkazem na ustanovení § 248 odst. 2 písm. i) o.s.ř. uvedla, že napadené rozhodnutí dle jejího názoru vůbec nepodléhá přezkumu ve správním soudnictví, je tedy nepřipustná, jelikož jde o rozhodnutí správního orgánu v soukromoprávní věci vydané v mezích zákonné pravomoci správního orgánu. K námitkám žalobce uvedla, že ani žalobce nemá aktivní legitimaci k této žalobě ve smyslu ust. § 65 s.ř.s., neboť na prominutí penále není právní nárok, a obdobné žádosti žalobce již jednou vyhověla, když rozhodnutím ze dne 6. 3. 2012 mu prominula penále ve výši 20.000 Kč.

Z obsahu správního spisu soud zjistil, že dne 29. 5. 2012 požádal žalobce o prominutí zůstatku penále ve výši 75.581,32 Kč z důvodu odstranění tvrdosti na základě ust. § 104ch zákona č. 582/1991 Sb. a vyhl. č. 161/1998 Sb. Žalobce

ve své žádosti uvádí, že jeho předchozí obdobné žádosti ze dne 14. 2. 2012 bylo částečně vyhověno, bylo mu prominuto 20.000 Kč a v odůvodnění tohoto rozhodnutí bylo mj. uvedeno, že žalobce nespecifikoval důvody vzniku penále či neplacení pojistného za dobu jeho podnikání v letech 1995-1998. Žalobce k tomuto ve své nové žádosti uvedl, že v posuzované době vykonával řemeslnou činnost malířství – natěračství a k tomu zajišťoval pro drobné zákazníky nákup a prodej barev Herbol. Nákup byl pro něj náročný, měl problémy s peněžními úhradami, nezůstávalo mu dost volných peněžních prostředků. Dále byla jeho situace komplikována tím, že nedocházelo k úhradě jím odvedené práce, jeho příjem v roce 1995 činil v průměru 11.083 Kč měsíčně, v roce 1996 skočil ve ztrátě, v roce 1997 měl průměrný čistý měsíční příjem 4.452 Kč, žalobce začal mít zdravotní problémy a výše jeho pohledávek činila již 350.641 Kč. V roce 1998 činil jeho průměrný čistý příjem 4.622 Kč měsíčně. Vzhledem ke svému věku neměl šanci získat zaměstnání, když navíc v jeho profesi většina řemeslníků podniká, nemohl proto zanechat podnikání, snažil se splácet své dluhy a ke dni 17. 1. 2012 uhradil splátkami veškeré dlužné pojistné na sociálním zabezpečení. K úhradě dalšího penále již nemá možnosti ani síly, je v důchodovém věku a špatném zdravotním stavu, má mj. cukrovku. O prominutí penále žádal s tím, že toto je pro něj naprosto „ruinní“ a nemůže je v jeho věku a zdravotním stavu nikdy zaplatit. Žalobce k žádosti doložil lékařské potvrzení ze dne 21. 5. 2012 MUDr. T. S. o době vzniku jeho onemocnění diabetes mellitus 2. typu v roce 1994 a aktuálním stavu, když tento je t.č. s orgánovými komplikacemi. Dále žalobce předložil daňová přiznání za rok 1995 - 1998 a informace z veřejných zdrojů o promíjení desetimilionových částek jednotlivým firmám ministrem financí Miroslavem Kalouskem a před tím Bohuslavem Sobotkou. K tomu žalobce uvedl, že se jedná o obdobný institut prominutí příslušenství daně a prominutí penále za nezaplacení daní, když v souhrnu se jedná o miliardy prominuté jednotlivým firmám, žalobce žádá o prominutí 75.581,32 Kč. Žalovaná vydala dne 14. 6. 2012 výše specifikované rozhodnutí, kterým nevyhověla žádosti žalobce. Své rozhodnutí odůvodnila tím, že žalobce již jednou o prominutí penále žádal, žádost byla kladně posouzena a dne 6. 3. 2012 mu bylo prominuto penále ve výši 20.000 Kč, přičemž žalovaná ocenila především velkou snahu a pozitivní přístup žalobce k vyřešení závazků vůči žalované. Další důvody uvedené v současné žádosti žalovaná neshledala důvodnými pro další možné prominutí penále, když uvedla, že s problémy při placení pojistného na sociální zabezpečení se žalobce potýkal již od roku 1995, své závazky začal řešit až na základě vystavených výkazů nedoplatek a jejich vymáhání. V roce 1997 požádal o splátkový kalendář, který musel být pro neplnění povinností během krátké doby zrušen. Zdravotní důvody, které žalobce ke své žádosti doplnil, nebyly s ohledem na skutečnost, že nesouvisí se vznikem dlužné pohledávky na pojistném a penále v období podnikání žalobce (v letech 1995 – 1998), žalovanou rovněž zohledněny.

Krajský soud nejprve dospěl k závěru, že žaloba je včasná, podána oprávněnou osobou, přípustná a jsou splněny veškeré podmínky pro její projednání. Co se týče námitek žalované, které uvedla ve svém vyjádření k žalobě jakožto důvody pro její odmítnutí, soud uvádí, že správní žaloba proti rozhodnutí žalované je přípustná. Jak uvedla žalovaná, podle ustanovení § 6 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů - dále jen „s.ř.s.“, z rozhodování soudů ve správním soudnictví jsou vyloučeny věci, o nichž to stanoví tento nebo zvláštní zákon. Rozhodnutí o prominutí penále bylo do 28. 6. 2011 ze soudního přezkumu výslovně vyloučeno na základě ustanovení § 104e písm. b) zákona č. 582/1991 Sb., když k tomuto dni bylo jako protiústavní zrušeno nálezem Ústavního soudu ze dne 31. 5. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 46/10. V této souvislosti Ústavní soud uvedl, že *předmětem soudního přezkumu rozhodnutí o prominutí penále za nezaplacení pojistného na sociální zabezpečení není meritum věci; je jím toliko dodržení mezí správního uvážení, je jím ochrana řádného procesu a vyloučení svévole v rozhodování, čili garance práva na řádný proces, i když v těchto případech hmotné subjektivní právo na poskytnutí posuzované úlevy (prominutí penále) dáno není*. Co se týče pasivní legitimace, žalovaným podle ustanovení § 69 s.ř.s., je správní orgán, který rozhodl v posledním stupni. Žalovaná je pasivně legitimována v řízení o žalobě proti jejímu rozhodnutí, neboť je na základě ustanovení § 6 odst. 4 písm. a) bod 9. zákona č. 582/1991 Sb. nadána samostatnou rozhodovací působností, a proti napadenému rozhodnutí nejsou přípustné opravné prostředky. Co se týče aktivní legitimace žalobce, tento je aktivně legitimován, neboť splňuje podmínky ustanovení § 65 odst. 1 s.ř.s., když tvrdí, že rozhodnutím žalovaného, kterým nebylo vyhověno jeho žádosti, tedy nebylo mu prominuto penále na pojistném na sociální zabezpečení, je pro něj s ohledem na jeho věk a zdravotní stav likvidační.

Soud poté přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v rozsahu žalobních bodů v souladu s dispoziční zásadou (§ 75 odst. 2 věta první s.ř.s.), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Podle ustanovení § 104ch odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, byla-li žádost o prominutí penále zamítnuta, lze novou žádost podat nejdříve po 60 dnech ode dne doručení zamítavého rozhodnutí. V této nové žádosti nemohou být uplatněny stejné důvody, které již obsahovala žádost původní. Při opakování již odmítnutých důvodů bude nová žádost bez posouzení odložena. O odložení musí být žadatel vyrozuměn.

Krajský soud se zabýval dodržením správního uvážení žalované při vydání napadeného rozhodnutí v mezích žalobních bodů žalobce a uzavírá, že žalovaná

nedostatečně vypořádala důvody, které žalobce uvedl ve své žádosti, s tím že stanovené penále je pro něj s ohledem na jeho věk a zdravotní stav likvidační. Dle ustanovení § 104ch odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb. byl žalobce oprávněn podat novou žádost o prominutí penále, neboť žádosti ze dne 15. 2. 2012 bylo vyhověno jen částečně. Žalobce v nové žádosti uvedl jako důvod zejména svůj důchodový věk, špatný zdravotní stav, který nově řádně doložil, nemožnost jiného výdělků s ohledem na svoji kvalifikaci a obor podnikání a dále poukázal na dle jeho názoru nerovnost v rozhodování o prominutí penále za nezaplacení daně a posouzení jeho případu. Ačkoli na prominutí penále, jak je uvedeno výše, není hmotněprávní nárok, je správní orgán povinen při nové žádosti a při splnění podmínek stanovených v § 104ch odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb. opět posoudit aktuálně (k okamžiku svého rozhodování) poměry žalobce, musí vypořádat všechny důvody, které žalobce uvádí ve své žádosti o prominutí penále, a zejména uvést, z jakých důvodů nepřisvědčil žalobcem tvrzeným důvodům pro odstranění tvrdosti zákona a prominutí penále. Žalovaná se však se současnou situací žalobce nijak nevypořádala. Žalobcem uváděné skutečnosti sice neopomenula, ale uvedla, že tyto nezohlednila, resp. neshledala je důvodnými pro další možné prominutí penále. Je pravdou, že nově žalobcem tvrzené důvody nesouvisí se vznikem dlužné pohledávky a penále, jak uvedla žalovaná, nicméně dle závěrů soudu je žalovaná povinna zohledňovat aktuální poměry žalobce a posoudit, zda pro něj stávající penále není likvidační. Zdůvodnění žalované, že zdravotní důvody žalobce nezohlednila, neboť tyto nesouvisí se vznikem dlužné pohledávky na pojistném a penále v období podnikání žalobce (v letech 1995-1998), navíc neodpovídá lékařské zprávě, z níž vyplývá, že žalobce onemocněl diabetes mellitus v roce 1994. Žalovaná se dále nijak nevypořádala s tvrzeními žalobce o nerovném přístupu k jeho osobě v porovnání s jinými podnikateli, kterým mělo být prominuto penále v nepoměrně vyšších částkách.

Z uvedených důvodů krajský soud zrušil napadené rozhodnutí pro vady řízení před správním orgánem (ust. § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s.). Současně krajský soud vrátil věc žalované k dalšímu řízení (ust. § 78 odst. 4 s.ř.s.). Při novém projednání věci je žalovaná vázána právním názorem soudu (ust. § 78 odst. 5 s.ř.s.). V souladu s ust. § 76 odst. 1 s.ř.s. bylo ve věci rozhodnuto bez jednání.

Co se týče důkazních návrhů žalobce, tyto nebyly provedeny, neboť pokud se týká návrhů na vyžádání informací od Ministerstva financí ČR případně od redakce Hospodářských novin, tyto nejsou v tomto řízení relevantní, když se netýkají oblasti sociálního zabezpečení, ale prominutí příslušenství daně, a proto případná zjištění z nich učiněná nemohou mít vliv na přezkoumání správního uvážení orgánu rozhodujícího o prominutí penále za nezaplacení pojistného na sociální zabezpečení. Pokud se týká důkazního návrhu všemi žádostmi o prominutí penále žalované

v období od 1. 1. 2011 do 30. 6. 2012 včetně všech rozhodnutí, kterými bylo těmto žádostem vyhověno, jedná se o příliš vágní důkazní návrh. Žalobce by musel tvrdit konkrétní subjekty a případy, na jejichž základě dospěl k závěru, že v jeho případě nebylo postupováno rovně. Provedení výsledku ředitele žalované a dalšího informovaného zaměstnance, žalobce zjevně navrhl toliko z důvodu, že tyto konkrétní osoby považuje za zpracovatele rozhodnutí, a nikoli k prokázání jím tvrzených rozhodných skutečností. Proto soud ani tyto důkazy neprovedl.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého procesně úspěšnému žalobci vzniklo vůči žalované právo na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce v celkové výši 4.800 Kč tvoří náklady právního zastoupení advokátem, a to:

- 1) odměna advokáta za zastupování v řízení ve výši 2.100 Kč bez DPH za úkon při těchto úkonech právní služby poskytnutých do 31. 12. 2012: příprava a převzetí věci a seps žaloby [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) vyhl. č. 177/1996 Sb., ve znění do r. 2012], celkem tedy 4.200 Kč.
- 2) paušální náhrada hotových výdajů advokáta ve výši 300 Kč bez DPH za úkon při úkonech právní pomoci vypočtených výše (§ 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.), celkem tedy 600 Kč.

Soud proto uložil žalované zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení tuto částku, a to dle § 64 s.ř.s. ve spojení s § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších změn a doplnění (dále jen „o.s.ř.“) k rukám advokáta, který žalobce v řízení zastupoval. Vzhledem k odlišné úpravě s.ř.s. a o.s.ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s.ř.s., § 159, § 160 odst. 1 o.s.ř.), uložil soud žalované povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je **m o ž n o** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinná dobrovolně, co jí ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

V Ostravě dne 6. března 2014

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu